

Ìtàn Àṣírí ti Ẹṣẹ̀ Kẹ̀rínlélógójì — Nọmbà Méjìlélógbòn

Ìwé Ẹṣẹ̀kẹ̀lì Nọmbà Mèsàn-án

Jeff Pippenger

2026-08-22

Gẹ́gẹ́ bí ìmísí ti sọ, ní ti ìmísí, “gbogbo òtító ní ìṣẹ́wájú rẹ,” àti “gbogbo ilàna ní ìṣẹ́wájú rẹ.”

“Bíbélì ní gbogbo àwọn ilàna tí èniyàn nílò láti mò kí a lè mú un yẹ bóyá fún ayé yìí tàbí fún ayé tí ń bọ. A sì lè lóye àwọn ilàna wònyí nípasẹ̀ gbogbo èniyàn. Kò sí ẹ̀ni tí ó ní ẹ̀mí láti mọ̀yì ẹ̀kọ̀ rẹ̀ tí yóò ka ẹ̀ṣẹ̀ kan soṣo nínú Bíbélì láí rí ìrònú kan tí yóò ràn án lówó gbà láti inú rẹ̀. Sùgbón ẹ̀kọ̀ Bíbélì tí ó níyẹ̀ lórí jùlọ̀ kì í ẹ̀yí tí a lè rí nípasẹ̀ ẹ̀kọ̀ lẹ̀kẹ̀kọ̀kan tàbí tí kò ní ìsopò. Eto òtító ńlá rẹ̀ kò ẹ̀ ẹ̀fihàn ní ọ̀nà tí olùkà tí ó kánkán tàbí aláìfọ̀kànbalè lè fí mò ọ̀. Ọ̀pọ̀ nínú àwọn ìṣúra rẹ̀ wà jìnnà sí abẹ̀ ojú ilẹ̀, a sì lè rí wọn gbà nípasẹ̀ ìwádìí pẹ̀kipẹ̀ki àti ìsápá tí kò dákẹ̀. A gbòdò wá òtító tí ó ń para pọ̀ dì gbogbo ńlá nàà, kí a sì kó wọn jọ, ‘níhìn-ín díẹ̀, níbẹ̀ díẹ̀.’ Isaiah 28:10.”

“Nígbà tí a bá ti sàwá rí wọn bá yìí tí a sì kó wọn jọ, a ó rí i pé wọn bá ara wọn mu pátápátá. Gbogbo Ìhìnrere jẹ́ àfíkún sí àwọn yòókù, gbogbo àsọtẹ̀lẹ̀ sì jẹ́ àlàyé tí òmíràn, gbogbo òtító sì jẹ́ ìmúgbòrò tí òmíràn nínú òtító. Àwọn àpẹ̀rẹ̀ ti ètò àwọn Júù ni a mú hàn gbangba nípasẹ̀ ìhìnrere. Gbogbo ilàna nínú ọ̀rọ̀ Olórùn ní ipò tirẹ̀, gbogbo òtító ìṣẹ̀lẹ̀ sì ní ìtumò àti ipa tirẹ̀. Àti pé gbogbo ètò ilẹ̀ nàà, nínú àkànṣe àti ìmúṣe rẹ̀, ń jẹ́rì sí Ẹ̀lẹ̀dàá rẹ̀. Ètò irú bẹ̀, kò sí ọ̀kàn kankan bí kò ẹ̀ se ti Aláìlọ́pín tí ó lè lóye tàbí dá a sílẹ̀.” Education, 123.

Ọ̀tótó ọ̀ràn ni pé, ọ̀rọ̀ Hébé̀rù “ereb boqer” wà ní ìgbà méjọ̀ nínú Bíbélì. A máa ń túmọ̀ ọ̀ ní gbogbo ìgbà sí “alẹ̀ àti òwúró,” àfí nínú Dániẹ̀lì 8:14 níbi tí a ti túmọ̀ ọ̀ sí “ojó.” Gẹ́gẹ́ bí ìmísí ti sọ, ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀rínlá ni “ìpílẹ̀ àti ọ̀pá àárín ìgbàgbọ̀ Advent.”

“Ìwé Mímọ̀ tí, ju gbogbo àwọn miiran lọ, ti jẹ́ ipílẹ̀ àti ọ̀pá àárín gbùngbùn ìgbàgbọ̀ Advent ni ikéde pé, ‘Títí di egbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún ojó; nígbà nàà ni a ó sọ ibi mímọ̀ di mímọ̀.’ [Danieli 8:14.]” The Great Controversy, 409.

Nítórí nàà, òtító ọ̀ràn nàà ni pé “àwọn ojó” tí ó wà nínú ẹ̀ṣẹ̀ nàà jẹ́ ìgbà kejọ̀ tí a ti lò ọ̀rọ̀ Hébé̀rù nàà tí ó jẹ́ “ìgbà méje.” Ìṣẹ̀lẹ̀ Bíbélì nàà sì ni pé ìtọ̀sọ̀nà àsọtẹ̀lẹ̀ Olórùn lórí àwọn atúmọ̀ èdè itẹ̀jádẹ̀ King James, ní ètẹ̀ pátápátá, so àdìitú Bíbélì nàà pọ̀, ẹ̀yí tí ó jẹ́ pé ẹ̀ẹ̀kejọ̀ jẹ́ ti méje, nínú ẹ̀ṣẹ̀ tí ó sojú ọ̀kàn nínú àwọn iran méjì nínú orí kejọ̀. Ọ̀kàn lára àwọn ọ̀rọ̀ tí a túmọ̀ sí “iran” nínú orí kejọ̀ ni ọ̀rọ̀ Hébé̀rù “chazon,” èkejì sì ni “mareh.” “Mareh” túmọ̀ sí ifarahàn, àti pé iran “mareh” ni iran ifarahàn Kristi nínú Ọ̀rọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ Olórùn. Iran “mareh” ti Danieli 8:14 fí hàn pé Kristi yóò farahàn, yóò sì dé sí tẹ̀npilì Rẹ̀ lójìjì ní October 22, 1844. Gbogbo àwọn òtító wònyí jẹ́ òtító gidi, wọn sì ní ibáṣepọ̀ wọn pẹ̀lú ẹ̀ṣẹ̀ tí ó jẹ́ ọ̀pá àárín, àti pé ọ̀pá àárín nàà kì í ẹ̀ ẹ̀kọ̀ ìgbàgbọ̀ kan tàbí àsọtẹ̀lẹ̀ kan tí a mú ẹ̀ se ní October 22, 1844; òtító ọ̀ràn nàà ni pé ẹ̀ṣẹ̀ nàà ni Kristi, ọ̀pá àárín.

“Nígbà tí mo wà nínú ipò irèwèsì yìí, mo lá àlá kan tí ó fi ìtèsí jinlẹ̀ sí ọkàn mi. Mo lá pé mo rí tẹ́npìlì kan, sí ibi tí ọ̀pọ̀ èniyàn n kóra jọ lọ. Àwọn tí wọn bá sá di ààbò sínú tẹ́npìlì náà nikan ni a ó gbàlà nígbà tí àkókò yòò parí; gbogbo àwọn tí ó bá dúró níta yòò sọ̀nù títí láé. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn tí ó wà níta, tí wọn n lọ ní ọ̀nà orìṣíiríṣíí wọn, n fi ègàn ẹ̀, wọn sì n rẹ̀rìn-ín sí àwọn tí wọn n wọ tẹ́npìlì náà, wọn sì n sọ fún wọn pé ètò ààbò yìí jẹ̀ ètàn ogbón àrẹ̀kẹ̀rẹ̀kẹ̀, pé ní tòótọ̀ kò sí ewu kankan rárá láti yẹra fún. Wọn tilẹ̀ di àwọn kan mú láti dá wọn dúró kí wọn má bàa yára wọ inú odi náà.”

“Nítorí ibèrù pé kí wọn má bàa fi mí ẹ̀ eleyà, mo rò pé ó sà̀n jù láti dúró títí tí ọ̀pọ̀ èniyàn yòò fi tóká, tàbí títí tí èmi yóò fi lẹ̀ wolé láìsì pé wọn sàkíyèsì mi. Sùgbón dípò kí iye wọn dín kù, ó túbò n pọ̀ sí i, àti nítorí ibèrù pé kí ó má bàa pé jù, mo fi kánkán kúrò ní ilẹ̀ mi, mo sì ta ọ̀nà mi láàrín ogunlógò náà. Nínú àniyàn mi láti dé tẹ́npìlì náà, èmi kò kiyè sí, bèè ni mi ò sì fifẹ̀ sí ogunlógò tí ó yí mi ká.”

“Nígbà tí mo wọ inú ilẹ̀ náà, mo rí i pé a fi ọ̀wọn nílá kan soṣo gbé tẹ́npìlì nílá náà ró, a sì ti di ọ̀dọ̀-àgùntàn kan mọ̀ ọ̀n, tí a ti yà ya, tí èjẹ̀ sì n sà̀n lára rẹ̀. Àwa tí a wà níbẹ̀ dàbí ẹ̀ni pé a mọ̀ pé a ti fa ọ̀dọ̀-àgùntàn yìí ya, a sì ti pa á lára, nítorí tiwa. Gbogbo àwọn tí wọ tẹ́npìlì náà gbọ̀dọ̀ wá sí iwájú rẹ̀ kí wọn sì jẹ́wọ̀ ẹ̀sẹ̀ wọn. Ní iwájú ọ̀dọ̀-àgùntàn náà gan-an ni àwọn àga gíga wà, lórí èyí tí egbè èniyàn kan jókòó, tí inú wọn sì dùn gidigidi. Ìmọ̀lẹ̀ ọ̀run dàbí ẹ̀ni pé ó n tàn lójú wọn, wọn sì n yin Olórun, wọn n kọ orin ayọ̀ idúpẹ̀, tí ó dàbí orin àwọn àngẹ̀lì. Àwọn wọnyí ni àwọn tí wọn ti wá sí iwájú ọ̀dọ̀-àgùntàn náà, tí wọn jẹ́wọ̀ ẹ̀sẹ̀ wọn, tí wọn ti gba idárijì, tí wọn sì n dúró báyi nínú irètí ayọ̀ ti isẹ̀lẹ̀ aláyọ̀ kan.”

“Àní lẹ́yìn tí mo ti wọ ilẹ̀ náà tán, ibèrù kan bò mí, pẹ̀lú ìmọ̀lára itijú pé mo gbọ̀dọ̀ rẹ̀ ara mi sílẹ̀ níwájú àwọn èniyàn wọnyí; sùgbón ó dàbí ẹ̀ni pé a fi ipá mú mi láti tẹ̀síwájú, mo sì n rọra ẹ̀ ọ̀nà mi yíkà ọ̀pá náà kí n lè dojú kọ ọ̀mọ̀-àgùntàn náà, nígbà náà ni ipẹ̀ kan dún, tẹ́npìlì náà sì mì, igbe ayọ̀ isẹgun sì dide láti ọ̀dọ̀ àwọn mímọ̀ tí wọn péjọ, ìmọ̀lẹ̀ ibèrù kan sì tàn mọ̀ ilẹ̀ náà, lẹ́yìn náà ohun gbogbo sì di òkùnkùn lílẹ̀. Gbogbo àwọn èniyàn aláyọ̀ náà ti pòórà pẹ̀lú ìmọ̀lẹ̀ náà, a sì fi mí sílẹ̀ nikan nínú ibèrù idákẹ́jẹ̀ alẹ̀.”

“Mo jí ní inú irora ọkàn, ó sì fẹ́rẹ́jẹ́ pé n kò lè dá ara mi lójú pé àlá ni mo lá. Ó dàbí ẹ̀ni pé a ti dá iparun mi sílẹ̀ tán; pé Èmí Olúwa ti fi mí sílẹ̀, láti má tún padà wá mọ̀.” Experience and Teachings, 24, 25.

A n dán wá wò nísinsinyí bóyá a ó wọ inú tẹ́npìlì, lẹ́yìn náà a ó sì jẹ́wọ̀ ẹ̀sẹ̀ wa, kí a lè rí ibùkún idáláre Rẹ̀ gbà. Ipe ikeyin yìí láti wọ inú tẹ́npìlì yí ká pẹ̀lú àwọn idèna láti dí iwólẹ̀ ti ẹ̀ni kòòkan wa, sùgbón bí a bá ṣiyémẹ̀jì nísinsinyí, a ó fi wá sílẹ̀ “ní òunkan idẹ̀rù tí kò níró ti òru.” Sùgbón èyí kì í ẹ̀ kókó mi kan soṣo.

A fi itenumọ̀ tí a ẹ̀ pẹ̀lú èrò sí orí ẹ̀sẹ̀ pàtàkì jùlọ̀ yìí nípa fifi iyatọ̀ ọ̀rọ̀ náà “ojọ̀” sínú rẹ̀, èyí tí ó mú àdìitú àsọtẹ̀lẹ̀ wá pẹ̀lú rẹ̀ pé méjọ̀ jẹ̀ ti méje, èyí tí ó jẹ̀ ọkàn nínú àwọn àgbà kẹkẹ̀ ní àkókò ididimú ti egbèrún m̀erínlélógòrín àti egbèrún m̀erínlélógún. Ní àkókò ididimú náà, iwo Pùròtẹ̀sítàntì àti iwo Rípùblikà ti ijọba kẹfà nínú àsọtẹ̀lẹ̀ Bíbélì yòò jẹ̀ kí àdìitú náà ẹ̀ pé ẹ̀kẹjọ̀ jẹ̀ ti méje. Nínú àwọn ààrẹ̀ méjọ̀ láti igbà ọ̀pin ní 1989, Trump di ọba kẹfà ti ijọba kẹfà, àti lẹ́yìn tí ó sẹgun ipèyà kejì rẹ̀, ó di ẹ̀kẹjọ̀ tí í ẹ̀ ti méje. Nínú isẹ̀ Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ní pípa Àṣẹ̀ Milan ti ọ̀dún 313 tún ẹ̀, isipopada Laodicea ti egbèrún m̀erínlélógòrín àti egbèrún m̀erínlélógún yòò di isipopada Filadelfia

ti egbèrún m̀erínlélógórín àti egbèrún m̀erínlélógún. Àkókò ididimú nàà parí ní òfin Ojò-Àikú níbi tí ogbè ikú ti pòòpù fi wò sà, tí ó sì báyii mú àdiitú Ifihàn mètálá ẹ̀ gégé bí ẹ̀kejò tí í ẹ̀ ti méje. Òtító kan, tí a sojú fún nínú gbólóhùn Héberù kan, gégé bí ọ̀rò Gẹ̀ẹ̀sì kan; mú ẹ̀sẹ̀ tí ó dá ị́sipayá idájọ̀ mò wá sínú ẹ̀sẹ̀ tí ó dá ị́piparí idájọ̀ mò ní àkókò ididimú ti egbèrún m̀erínlélógórín àti egbèrún m̀erínlélógún.

Gbogbo òtító ní ipò tirẹ̀, àti pé ọ̀nà ị̀sọ̀rọ̀ kan soṣo ni ó wà nínú Májẹ̀mú Tuntun níbi tí àkójọ̀pọ̀ nọ́nbà kan ti “nọ́nbà” kan ní ị̀gbà m̀íràn “nọ́nbà” m̀íràn ti fara hàn, àti méjì péré nínú Májẹ̀mú Láéláé. Áfà ti “àkójọ̀pọ̀ nọ́nbà” nàà wà nínú Jẹ́nẹ́sìsì.

Bí a ó gbẹ̀san fún Káínì ní ilọ̀pọ̀ méje, nítóótọ̀, fún Lámẹ̀kì ní yóò jẹ̀ ní ilọ̀pọ̀ àádọ̀rín àti méje. Jẹ́nẹ́sìsì 4:24.

Ìkọ̀lé nọ́mbà “omega” wà nínú Mátìù.

Nígbà nàà ni Pétérù tò Ọ́ wá, ó sì wí pé, Olúwa, ị̀gbà m̀elòó ni arákùnrin mi yóò ẹ̀ sí mi, tí èmi yóò sì dári jì í? Títí di ị̀gbà méje bí? Jẹ́sù wí fún un pé, Èmi kò wí fún ọ̀ pé, Títí di ị̀gbà méje: sùgbọ̀n, Títí di àádọ̀rín ị̀gbà méje. Mátìù 18:21, 22.

Àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyí sojú ị̀gbà àkókó àti ị̀gbà ị̀kẹyìn nínú Bíbẹ̀lì níbi tí a ti fi mò pé a òò fi nọ́mbà kan pọ̀ mò nọ́mbà m̀íràn. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ nọ́mbà wà, sùgbọ̀n alpha ti Jẹ́nẹ́sìsì àti omega ti Mátìù ní ị̀sètò nọ́mbà kan nàà pátápátá, wọn sì lo nọ́mbà méjèèjì kan nàà, iye “méje” àti “àádọ̀rín.”

Láàárín alpha àti omega; áárín gbùngbùn, àti ibi kan soṣo m̀íràn níbi tí ị̀sètò nọ́mbà yí wà ni inú Lefitiku ọ̀dún karùn-ún-dín-lọgbọ̀n. Níbẹ̀, àwọn nọ́mbà méjèèjì kì í ẹ̀ ‘méje’ àti ‘àádọ̀rín,’ bí kò ẹ̀ ‘méje ị̀gbà ọ̀dún méje.’

Ìwọ̀ yóò sì kà sábatì ọ̀dún méje fún ara ẹ̀, ị̀gbà méje ti ọ̀dún méje; àkókò àwọn sábatì ọ̀dún méje nàà yóò sì jẹ̀ fún ọ̀ ní ọ̀dún m̀erínlélógórín àti m̀ẹ̀sàn-án. Lefitiku 25:8.

Ìtòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ nọ́mbà áárín nàà tún lò nọ́mbà “méje” lẹ̀kẹ̀kẹ̀, sùgbọ̀n kì í ẹ̀ nọ́mbà “àádọ̀rín.” Abala tí a ti rí í wà níbẹ̀ ní ìbùkún fún ị̀gbọ̀ràn, ó sì tún ní ègún fún àìgbọ̀ràn. Ìbùkún idásílẹ̀ ẹ̀rú àti ìmúpadàbò ilẹ̀ ni a fi wé ègún “ị̀gbà méje,” èyí tí a m̀enuba ní ị̀gbà m̀erin nínú orí kẹ̀rindínlọgbọ̀n Lefitiku. Ìbùkún nàà ní ị̀pèsè Olúwa ní àwọn ọ̀dún tí ilẹ̀ sinmi, àti ìbùkún ilọ̀pọ̀ méjì ní ọ̀dún Jùbílì, àti ègún orí kẹ̀rindínlọgbọ̀n nàà ni ẹ̀lẹgbẹ̀ rẹ̀ nínú ikilọ̀ májẹ̀mú ti àwọn orí méjèèjì.

Ìsètò nọ́mbà áárín nàà farahàn nínú Lefitiku 25:8 (“àádọ̀je ị̀gbà ọ̀dún méje”). Lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ ni a fi í ẹ̀sọkan pẹ̀lú idájọ̀ “àádọ̀je ị̀gbà” m̀erin ti Lefitiku 26. Ní bẹ̀, ị̀sètò nọ́mbà áárín nàà ń sàpẹ̀rẹ̀ ìbùkún àti ègún pẹ̀lú, tí ó sì di ẹ̀rì ilọ̀pọ̀ méjì nínú ìwé Lefitiku. Ìsètò nọ́mbà ìbùkún tàbí ègún ti Jùbílì ni a fi sí áárín idájọ̀ Lámẹ̀kì, àti idánimọ̀ Jesu nípa ààlà àkókò idánwò. Gbogbo wọn m̀etẹ̀ẹ̀ta papọ̀ ń tọ̀ka sí ààlà idánwò kan, èyí tí nígbà tí yóò bá parí yóò fi hàn pé egbẹ̀ kan ni a bù kún, egbẹ̀ kan sì ni a gégún. Alifa àti Omega, tí ń sàpẹ̀rẹ̀ iranṣẹ̀ àngẹ̀lì kìn-in-ní àti ti kẹ̀ta, ń dá m̀erínléláàádọ̀rín dúró gégé bí ààmì àkókò idánwò. Nígbà tí a bá so èyí pọ̀ mò ègún tàbí ìbùkún Jùbílì, àwọn òtító nàà di ohun pàtàkì bí a ẹ̀ ń sún mò ikẹ̀kọ̀ Ẹ̀sekieli orí kìn-in-ní ẹ̀sẹ̀ kìn-in-ní, tí ó fi Ẹ̀sekieli sí ọ̀dún ogbọ̀n nínú iyíkà Jùbílì kẹ̀tadínlógún.

Ìyíká Jùbìlì yẹn parí ní October 22, 573 BC, ó sì jẹ àpẹẹrẹ kì í ẹ October 22, 1844 nìkan, sùgbón pẹlú òfin Sunday tí ó ti fẹrẹ dé. A wà nísinsinyí ní ọdún 2026, èyí tí í ẹ ọdún kẹtàlélógójì nínú ìyíká Jùbìlì àádòrin. Ìyíká Jùbìlì yìí ni a ti fi ìyíká Jùbìlì “kẹtádínlógún” ẹ àpẹẹrẹ, níbi tí Ezekieli dúró ní ọdún ogbón. Ó dúró nínú tẹ́npìlì, ó ń sojú fún ogórùn-ún méjìlélógójì egbèrún tí, nípa ìgbàgbó, ti wọ Ibi Mímọ̀ Jùlọ ní òpin idájó, gégé bí àwọn olóòótó ti ẹ lẹyìn October 22, 1844. Látí ẹ̀aímọ “òtítọ” ibi tí Ezekieli wà nínú ìtàn àsọtẹlẹ ní orí kìn-ín-ní àti ẹ̀sẹ̀ kìn-ín-ní, ni látí pàdánù “ìtókasi” rẹ.

Lẹyìn tí ó rí ògo Olúwa tí a fi hàn án lẹbàà odò Kébàrí, a rẹ Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì sílẹ̀ dé inú erùpẹ̀ gégé bí a ti rẹ Dániẹ̀lì, Aísáyà àti Jóhànnù pẹlú. Lẹyìn nàà, gbogbo àpẹẹrẹ méré̀ẹ̀rìn nàà ń pèsè àwọn èròjà ifóróró àwọn tí yóò fi iṣẹ̀ nàà ránṣẹ̀ sí ijo kan tí kì yóò rí tàbí gbó.

Ojọ́ mẹfà wà nínú ìwé Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì tí ó sọrọ̀ nípa Jerúsálẹ̀mù. A ti ẹ̀làyẹ̀ tẹ̀lẹ̀ nípa ojọ́ àkókó àti èyí ikeyin tí a rí nínú orí kíiní, ẹ̀sẹ̀ kíiní àti kejì, lẹyìn nàà nínú orí ogójì, ẹ̀sẹ̀ kíiní. Mo ti ẹ̀làyẹ̀ ojọ́ kejì tí a rí nínú orí kejọ́ àti ẹ̀sẹ̀ kíiní, sùgbón nínú iṣojú àmì rẹ̀ nikan, kì í sì í ẹ̀ nípa fifi ipò rẹ̀ hàn ní ibásepọ̀ pẹlú idótì Jerúsálẹ̀mù àti iparun rẹ̀, àti pé gbogbo ìwé nàà yí ká ááké yẹn. A pa Jerúsálẹ̀mù run ní òpin ọdún 586/585 ẹ́áájú Kristi. Àti nínú Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì 33:21, ẹ̀ni ẹ̀sálà dé pẹlú iròyìn iṣubú Jerúsálẹ̀mù.

Ó sì ẹ̀ ní ọdún kejìlá ìgbẹ̀kùn wa, ní oṣù kẹwàá, ní ojọ́ karùn-ún oṣù nàà, pé ẹ̀ni kan tí ó sá bọ̀ kúrò ní Jerusalemu wá sódò mi, ó ní, “A ti lu ilú nàà.” Ní iròlẹ̀, ọwọ́ Olúwa sì wá lórí mi kí ẹ̀ni tí ó sá bọ̀ nàà tó dé; ó sì tí sí ẹ̀nu mi, títi ó fi dé sódò mi ní òwùrò; a sì sí ẹ̀nu mi, èmi kò sì dákẹ̀ mọ́. Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì 33:21, 22.

Ní ọdún kejìlá ni a lu ilú nàà, nígbà nàà sì ni Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì di òmìnira látí sọrọ̀ gégé bí ifẹ̀ ara rẹ̀. Ìran inú Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì orí kejọ́ wà ní ọdún kẹfà; nítorí nàà, ó jẹ́ bí ọdún mẹfà ẹ́áájú kí a tó lu ilú nàà.

Ó sì ẹ̀ ní ọdún kẹfà, ní oṣù kẹfà, ní ojọ́ karùn-ún oṣù nàà, bí mo ti jókòó nínú ilé mi, tí àwọn àgbààgbà Juda sì jókòó níwájú mi, pé ọwọ́ Olúwa Olórùn bà lé mi níbẹ̀. Esekieleli 8:1.

Ní ọdún tí ó tẹ̀ lé e, èyí tí ó jẹ́ ọdún keje, àwọn Àgbà wá sódò Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì látí béèrè lówọ́ Olúwa.

Ó sì ẹ̀ ní ọdún keje, ní oṣù karùn-ún, ní ojọ́ kẹwàá oṣù nàà, pé àwọn kan nínú àwọn àgbàgbà Israẹ̀lì wá látí wádìí lódò Olúwa, wón sì jókòó níwájú mi. Esekieleli 20:1.

Nígbà nàà ní ọdún kẹsàn-án ni idótì ọdún kan àtààbò bèrẹ̀.

Lẹ̀ẹkan sí i, ní ọdún kẹsàn-án, ní oṣù kẹwàá, ní ojọ́ kẹwàá oṣù nàà, ọ̀rọ́ Olúwa tọ́ mí wá, pé, Ọmọ̀ ènìyàn, kọ́ orúkọ́ ojọ́ nàà sílẹ̀ fún ara rẹ̀, àní ojọ́ yíí gan-an: ní ojọ́ yíí gan-an ni ọ̀ba Bábílònì gbé ara rẹ̀ díde sí Jerusalemu. Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì 24:1, 2.

Ọ̀kọ̀ọ̀kan àwọn ojọ́ wònyí dúró fún àwọn àmì ọ̀nà pátó ti àwọn ojọ́ ikeyin, nítorí Pọ̀lù wí pé Ísírẹ̀lì àtíjọ́ jẹ́ àpẹẹrẹ̀ fún àwọn tí ń gbé ní ikeyin ayé.

Nísinsin yíí gbogbo ẹ̀lẹ̀ sí wón gégé bí àpẹẹrẹ̀; a sì kọ́ wón sílẹ̀ fún ikilọ́ wa, àwa tí òpin ayé ti dé bá. Nítorí nàà, ẹ̀ni tí ó rò pé òun dúró, kí ó kiyèsára kí ó má bàa ẹ̀bú. 1 Kọ̀rìntì 10:11, 12.

Gbogbo ojò mǝfà tí ó ní í ʃe pǝlú Jerusalemu wà láààrín ojò àkòkò tí ó wà nínú orí kinni ẹ̀sẹ̀ kinni àti ojò ikeyin tí a rí nínú orí ogójì, ẹ̀sẹ̀ kinni. Àwọn ojò méjèèjì wònyí fí àmì ọ̀dún karùn-ún tí orí kinni hàn, èyí tí ó jẹ́ 592 BC, àti ọ̀dún kẹ̀èdógún tí orí ogójì, èyí tí ó jẹ́ 573 BC. Ní ìpele ìlà lórí ìlà, Ẹ̀sekieli ní ìlà kan fún Ejibiti, èyí tí ó ní itòkasí Taya nínú rẹ̀, àti ìlà kan fún Jerusalemu. Ìlà Ejibiti ní àwọn àmì ọ̀nà taara méje, (nígbà tí a bá kà Taya sí i) àti Jerusalemu ní mǝfà. Pǝlú àwọn ìlà méjèèjì wònyí ní ìlà Josiah àti àkòkò Jubilee kẹ̀tadinlógún. Síbẹ̀síbẹ̀, ìlà tí a ʃàfihàn láisí ojò taara ní a rí nínú orí kẹ̀rin, àti ìlà orí kẹ̀rin ní ọ̀pọ̀ nínú àwọn àgbà kẹ̀kẹ̀ tí Ẹ̀sekieli rí nígbà tí ó wo inú Ibi Mímó Jùlọ̀. Ó tún kún fún ọ̀pọ̀ òtítọ̀ àpẹ̀rẹ̀.

430

Nǝmbà irinwó ó lé ọ̀gbọn dúró fún májẹmú àinípekun, àti nínú orí kẹ̀rin Ẹ̀sekieli ní Olúwa lò gégé bí àkàwé aláàyẹ̀, àkàwé kan tí ó ní nǝmbà irinwó ó lé ọ̀gbọn nínú rẹ̀.

Ìwọ̀ pǝlú, ọ̀mọ̀ ènìyàn, mú alẹ̀mọ̀ kan fún ara rẹ̀, kí o sì gbé e kalẹ̀ níwájú rẹ̀, kí o sì ya ilú nàà sí orí rẹ̀, àní Jerusalemu: kí o sì dó tí í, kí o sì kọ̀ odi idóti sí i, kí o sì kó òkiti ilẹ̀ sí i; kí o sì tún pàgò ogun kalẹ̀ sí i, kí o sì gbé àgbà-ògùn ifólú kalẹ̀ yí i ká. Pǝlúpǝlú, mú àwo irin kan fún ara rẹ̀, kí o sì fí í ʃe odi irin láàrín iwọ̀ àti ilú nàà: kí o sì dojúko ọ̀, a ó sì dó tí í, iwọ̀ nàà yóò sì dó tí í. Èyí yóò jẹ́ ààmì fún ilẹ̀ Israẹli. Kí o sì dùbúlẹ̀ sórí apà ọ̀sì rẹ̀ pǝlú, kí o sì gbé ẹ̀sẹ̀ ilẹ̀ Israẹli lé e lórí: gégé bí iye ojò tí iwọ̀ yóò fí dùbúlẹ̀ lórí rẹ̀ ní iwọ̀ yóò ru ẹ̀sẹ̀ wọn. Nítorí èmi tí fí ọ̀dún ẹ̀sẹ̀ wọn lé ọ̀ lórí gégé bí iye ojò nàà, ojò ọ̀dúnrun mǝsàn-án [390]: bẹ̀ẹ̀ ní iwọ̀ yóò ru ẹ̀sẹ̀ ilẹ̀ Israẹli. Àti nígbà tí iwọ̀ bá tí parí wọn, kí o tún dùbúlẹ̀ sórí apà ọ̀tún rẹ̀, iwọ̀ yóò sì ru ẹ̀sẹ̀ ilẹ̀ Júdà fún ojò ogójì: mo tí yàn ojò kọ̀ọ̀kan fún ọ̀ gégé bí ọ̀dún kan. Nítorí nàà, iwọ̀ yóò dojúko idóti Jerusalemu, apà rẹ̀ yóò sì wà níhòhòhò, iwọ̀ yóò sì sọ̀tẹ̀lẹ̀ sí i. Sì kiyèsì i, èmi yóò fí idẹ̀ lé ọ̀, iwọ̀ kì yóò sì yí ara rẹ̀ padà láti ihà kan sí òmiràn, títi iwọ̀ yóò fí parí ojò idóti rẹ̀. Ísíkíèlì 4:1-8.

Ìdóti Yerusalemu, gégé bí Hésékíèlì tí ʃàfihàn án, jẹ́ “àmì,” gégé bí idóti sí Yerusalemu tí Kẹ̀stíọ̀sì mú wá ní ọ̀dún 66 pǝlú. Ní fífí àsọ̀yẹ̀ lórí bí Jèsù ʃe tọ̀ka sí iparun Yerusalemu, Sister White jẹ́ kí a mọ̀ pé ìmúʃẹ̀ “tààrà” tí iparun Yerusalemu wà ní àwọn ojò ikeyin. Àmì iparun tí ó wà lórí eléríí méjì tí Nebukadinésàrí àti Kẹ̀stíọ̀sì ʃojú fún, n fí hàn pé àmì idóti nàà ní àmì ọ̀fin Ojò-Àikú tí n sún mọ̀lẹ̀.

Ojò Kan Dípò Ọ̀dún Kan

Nínú ẹ̀sẹ̀ tí à n gbé yẹ̀ wò yíí, a tún rí itòkasí Bíbélì omega sí ọ̀fin àkòkò jùlọ̀ fún itumọ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ tí William Miller nínú ìʃípò ìpilẹ̀ tí àwọn ihin isẹ̀ angẹ̀lì kìní àti kejì. Alpha ilàna ojò kan fún ọ̀dún kan nàà sì jẹ́ ààmì omega pǝlú, nítorí a gbé alpha ilàna ojò kan fún ọ̀dún kan kalẹ̀ nínú ìwé Nǝmbà gégé bí idánwò kẹ̀wáà àti ikeyin, èyí tí Ísírẹ̀lì kùnà nínú rẹ̀, tí ó sì mú ikú bá ara wọn nínú aginjù jakejado ọ̀dún mǝèèdógún irin-àjò aginjù wọn.

Àwọn ọ̀mọ̀ yín yóò sì máa ʃáká kiri nínú aginjù fún ọ̀dún mǝrínlélógójì, wọn yóò sì ru àgbèrẹ̀ yín, títi àwọn òkú ara yín yóò fí ʃẹ̀gbé nínú aginjù. Gégé bí iye ojò tí ẹ̀ fí ʃàwárilẹ̀ nàà, àní ojò mǝrínlélógójì, ojò kọ̀ọ̀kan dípò ọ̀dún kan, bẹ̀ẹ̀ ní èyin yóò ru ẹ̀sẹ̀ búburú yín fún ọ̀dún mǝrínlélógójì, ẹ̀ ó sì mọ̀ iyapa ilérí mí. Èmi Olúwa ní mo tí sọ̀ ọ̀, dájúdájú ní èmi yóò ʃe é sí

gbogbo àwùjọ búburú yìi, tí wọn kó ara wọn jọ sí mi: nínú aginjù yìi ni a ó ti pa wọn run, níbẹ̀ ni wọn ó sì kú. Nọmbà 14:33–35.

Àwọn itumọ̀ àṣọtẹ̀lẹ̀ pé a mọ̀ ilàna ojọ kan fún ọdún kan nínú ìṣòtẹ̀ ikeyin ti ilàna idánwò igbésẹ̀ mēwàá tí ó bèrẹ̀ nígbà ìrékojá Òkun Pupa, àti pé a tún kẹ́de ilàna kan náà bí a ṣe fẹ́ dó tì Jérúsálẹ̀mù ká kí a sì pa á run, gbọ́dọ̀ jẹ́ kí a lóye wọn, kí a sì fí wọn ṣiṣẹ́ sínú ẹ̀sẹ̀-ọ̀rọ̀ tí a ń ronú lé lórí, gégé bí itumọ̀ “idóti” náà gégé bí “àmi” ṣe jẹ́ pàtàkì.

A gbọ́dọ̀ mọ̀ ilà itàn tí a kó jọ nígbà tí a bá ń lo “idóti” Jerúsálẹ̀mù gégé bí àmi, nítorí pé ó di “àákisi” bí eni pé, àti ní ọ̀nà àpẹ̀júwe, àmi idóti náà ní ọ̀pọ̀ ọ̀pá tí a so mọ̀ ọ̀n. Àmi idóti náà lè jẹ́ ẹ̀sẹ̀ iwé tí ó ṣe pàtàkì jùlọ̀ nínú Ìsíkíẹ̀lì, àti pé àmi náà jẹ́ kí Kinniún ẹ̀yà Júda mú ipéye jáde kúrò nínú ohun tí ó kọ́kọ̀ farahàn sí Ìsíkíẹ̀lì gégé bí idàrúdàpọ̀. “Àmi” idóti náà, ilàna ọdún fún ojọ kan, àti àwọn ilà ìṣòtẹ̀lẹ̀ tí a kó jọ nípasẹ̀ idóti náà, gbọ́dọ̀ jẹ́ àgbéyẹ̀wò nínú àyíká pé irinwó ogbọn dúró fún májẹmú àinípekun.

Májẹmú náà

Ó sì wí fún Ábrámù pé, Mọ̀ dájú pé irú-omọ̀ rẹ̀ yóò jẹ́ àlejò ní ilẹ̀ tí kì í ṣe tiwọn, wọn yóò sì máa sìn wọn; wọn yóò sì pón wọn lójú ní ọdún irinwó. Genesisi 15:13.

Olúwa bá Ábúráhámù dá májẹmú nípasẹ̀ ilàna igbésẹ̀ mēta, igbésẹ̀ àkókọ̀ nínú àwọn mētẹ̀tẹ̀ta náà sì ní àṣọtẹ̀lẹ̀ pé àwọn àtómọ̀dómọ̀ Ábúráhámù yóò jẹ́ ẹ̀rú ní Ejibiti fún ọdún irinwó. Ní igbésẹ̀ kejì, a fún Ábúráhámù ní ààtò ikọ̀là; ní igbésẹ̀ kẹ́ta sì ni ẹ̀bọ̀ Ísáákì lórí Òkè Móriá. A tọ́ka sí ọdún irinwó yẹn nínú alfa àwọn igbésẹ̀ mēta tí Olúwa gbé ní gbígbé dide àti ní dídá májẹmú pẹ̀lú àwọn èniyàn àyànfẹ̀ kan. Àwọn èniyàn májẹmú àyànfẹ̀ náà ni a kò sílẹ̀ kúrò lódò Ọlórún nígbà tí wọn sọ Stífèni ní òkúta ní ọdún 34, lẹ́yìn èyí náà sì ni Pọ̀ọ̀lù, àpósítélì àyànfẹ̀ sí àwọn Kẹ̀fẹ̀rì, ṣe idánimọ̀ ọdún irinwó yẹn gégé bíi—ọdún irinwó ó lé ogbọn.

Èyí sì ni mo ń sọ, pé májẹmú náà, tí Ọlórún ti fí idi rẹ̀ múlẹ̀ tẹ̀lẹ̀ nínú Kristi, òfin náà, tí ó wá lẹ́yìn ọdún mērinlá-dín-lọgbọn [430], kò lè sọ ọ̀ di asán, kí ó lè mú ilé-í náà di aláìní ipa. Jẹnẹ́sìsì 3:17.

Nọmbà tí ó dúró fún májẹmú ni irinwó lé ogbọn, ṣùgbọn àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì náà, Abramù àti Saulu, tí a yí orúkọ wọn padà sí Ábúráhámù àti Pọ̀ọ̀lù lésẹ̀sẹ̀, ń fí àkókò méjì ọ̀tọ̀tọ̀ hàn tí ó para pọ̀ jẹ́ gbogbo nọmbà irinwó lé ogbọn. Nígbà tí Ọlórún bá yí orúkọ ọkàn kan padà, ó jẹ́ ààmì ibáṣepọ̀ májẹmú láàárín ọkàn náà àti Ọlórún. Nítorí náà, ọdún irinwó lé ogbọn jẹ́ àpapọ̀ tí a mú jáde nípa àfikún nọmbà méjì ọ̀tọ̀tọ̀, gégé bí irinwó Ábúráhámù àti àfikún ogbọn ti Pọ̀ọ̀lù. Hesekeleli dùbúlẹ̀ sórí ẹgbẹ̀ ọ̀sì rẹ̀ fún ojọ̀ ẹgbẹ̀rún mēta ó lé aadọ̀rún-ún, lẹ́yìn náà sórí ẹgbẹ̀ ọ̀tún rẹ̀ fún ojọ̀ ogójì; èyí sì ń tọ́ka sí nọmbà méjì tí àpapọ̀ wọn jẹ́ irinwó lé ogbọn.

Nínú Genesisi orí kẹ̀wàá-lélógórin, májẹmú ikú tí a mú wá jáde lésẹ̀kẹ̀sẹ̀ lẹ́yìn ikún-omi nípasẹ̀ ìṣòtẹ̀ Nimrodu fí iyàtò tí ó wá láàárín májẹmú méjì hàn gbangba. Àwọn ipilẹ̀ ilẹ̀-ìṣọ̀ Babeli jẹ́ ẹ̀rì sí májẹmú Satani tí “gba ara rẹ̀ là” fún àwọn èniyàn kan tí a yóò dá lẹ́jọ̀ tí a sì tú ká. Nínú orí kan náà, a ṣe ifihàn itàn iran àwọn Heberu nípasẹ̀ ibi Eberi, èyí tí ó samisi ibèrẹ̀ àwọn èniyàn àyànfẹ̀ láti sojú fún májẹmú iyè, ní itakò sí májẹmú ikú ti Nimrodu.

Eḃeri sì wà láàyè ọ́dún m̀erínlélógójì, ó sì bí Pẹ̀legi: Eḃeri sì wà láàyè lẹ̀yìn tí ó bí Pẹ̀legi ọ́dún ẹ̀dẹ̀gbẹ̀ta ó lé ọ̀gbòn, ó sì bí àwọn ọ̀mọ̀kùnrin àti àwọn ọ̀mọ̀bínrin. Pẹ̀legi sì wà láàyè ọ́dún ọ̀gbòn, ó sì bí Reu. Jẹ́nẹ̀sìsì 11:16–18.

Nínú orí kẹwàá ti Jẹ́nẹ̀sìsì ní a kọ́kọ̀ m̀enu kàn Ébèrì àti Pẹ̀lẹ̀gì.

A bí ọ̀mọ̀ méjì fún Ébèrì: orúkọ ọ̀kan ní Pẹ̀lẹ̀gì; nítorí ní ọ̀jọ̀ ayé rẹ̀ ní a pín ayé; orúkọ arákùnrin rẹ̀ sì ní Jókítàní. Gẹ́nẹ̀sìsì 10:25.

Pẹ̀lẹ̀gì tùmò sí ipín tàbí pípinya, àti ní ọ̀jọ̀ Pẹ̀lẹ̀gì ní a ti fí ìtàn ilé-ìṣọ̀ Bábélì àti ìṣọ̀tẹ̀ Nímíródu samisi ipín àwọn ẹ̀yà méjì ti àwọn èniyàn májẹ̀mú. Ébèrì pé ọ́dún ẹ̀gbẹ̀rún m̀erínlá-dín-lógórin [464], sùgbòn lẹ̀yìn ibi Pẹ̀lẹ̀gì (ipín), ó sì wà láàyè fún ọ́dún irinwó àádọ́ta [430]. Gbogbo ọ̀títọ̀ ní ibámu tirẹ̀, àti irinwó àádọ́ta ní nọmbà tí Pọ̀ọ̀lù fí sọ fún àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ májẹ̀mú Ábúráhámù. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé nọmbà irinwó àádọ́ta ní a fí mọ̀ iyè Ébèrì lẹ̀yìn ibi Pẹ̀lẹ̀gì, ọ́dún m̀erínlá àkókó igbésí ayé rẹ̀ ní a sọ gégé bí “ọ́dún m̀erin àti ọ̀gbòn,” ẹ̀yí tí ó dájú pé ọ́dún m̀erínlá ní, sùgbòn ní ìṣọ̀rọ̀ rọ̀rùn yẹn ti ọ́dún m̀erínlá nàà, a ka a sí “m̀erin” àti “ọ̀gbòn” (430). Lẹ̀yìn nàà ní irinwó àádọ́ta wá, lẹ̀yìn nàà ifihàn àkókó igbésí ayé Pẹ̀lẹ̀gì jẹ̀ “ọ̀gbòn.”

Ébèrì ní gbòngbò orúkọ Heberu, ó sì jẹ̀ ìkókó àkókó tí a fí m̀enu kàn àwọn Heberu, ẹ̀ni tí yóò di àwọn èniyàn àyànfẹ̀ ti májẹ̀mú. Itumò Ébèrì ní láti kojá lọ, nípa bẹ̀ẹ̀ ó ń sàpẹ̀rẹ̀ àwọn èniyàn májẹ̀mú tí ń kojá kúrò ní ayé sí ilẹ̀ tuntun, gégé bí àwọn ọ̀mọ̀ Ábúráhámù ti ṣe nígbà tí wọn kojá Òkun Pupa sí Ilẹ̀ Ìlẹ́rí. Ìrinàjò aṣálẹ̀ ọ́dún m̀erínlélógójì dá ikojá yẹn dúró, sùgbòn ní ọ̀pin ọ́dún m̀erínlélógójì nàà wọn kojá Jódàni sí Ilẹ̀ Ìlẹ́rí, nípa bẹ̀ẹ̀ ó ń sàpẹ̀rẹ̀ ikojá ikeyin ti àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run. Pẹ̀lẹ̀gì ń sàfihàn ìtàn àkókò nàà nígbà tí ipín èniyàn sí àwọn èniyàn májẹ̀mú méjì ti kókó ṣẹ̀lẹ̀ ní ilé-ìṣọ̀ Nimrodu. Àmì májẹ̀mú ikú ti Nimrodu ní idàrúdapọ̀, àti àmì májẹ̀mú iyè ti Heberu ní ọ̀ọ́dúnrún m̀erínlélógbòn ọ́dún ayé Ébèrì sáájú ipín tí Pẹ̀lẹ̀gì ń sàfihàn. Orúkọ Pẹ̀lẹ̀gì pẹ̀lú ń samisi ọ̀títọ̀ onínọmbà àpẹ̀rẹ̀ kan, nítorí pé ọ̀ọ́dúnrún m̀erínlélógbòn ọ́dún Ébèrì ní a pín sí nọmbà méjì, Pẹ̀lẹ̀gì sì ń sàfihàn iyàtò ọ̀ọ́dúnrún nàà pẹ̀lú nọmbà ọ̀gbòn.

Ẹ̀dẹ̀gbẹ̀rin ó ní apá méjì. Ọ́dún irinwó ti májẹ̀mú Ábúráhámù pẹ̀lú àfikún ọ̀gbòn ọ́dún tí Pọ̀ọ̀lù fí ààmì sí. Ìlọ̀síwájú ìmọ̀ tí ń mú ìjìnde ikeyin àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run jáde ní a sàpẹ̀rẹ̀ nínú orí kejilá ti Dániẹ̀lì, níbi tí a ti dá ààmì apá-méjì ti májẹ̀mú àinípẹ̀kun mọ̀ ní pàtó, tí a sì gbé e kalẹ̀ nínú ẹ̀sẹ̀ 9/11.

Ó sì wí pé, Maa lọ ní ọ̀nà rẹ̀, Dániẹ̀lì: nítorí a ti pa àwọn ọ̀rọ̀ nàà mọ̀, a sì ti fí ẹ̀didi di wọn tití di àkókò ọ̀pin. Ọ̀pọ̀ yóò di mímọ̀, a ó sì sọ wọn di funfun, a ó sì dán wọn wò; sùgbòn àwọn èniyàn búburú yóò maa hùwà búburú: kò sì sí ọ̀kan nínú àwọn èniyàn búburú tí yóò yé e; sùgbòn àwọn ọ̀lọ̀gbòn yóò yé e. Àti láti àkókò tí a ó ti mú ẹ̀bọ̀ àìṣẹ́júmọ̀ kúrò, tí a ó sì gbé ohun ìrira tí ń mú idahoro kalẹ̀ sókè, ẹ̀gbẹ̀rún kan, igba méjì, àádọ́rin ọ̀jọ̀ ní yóò wà. Dániẹ̀lì 12:9–11.

Ìsísí ikehin tí ó mú ilàna idánwò igbésẹ̀ m̀eta jáde, gégé bí a ti sàfihàn nínú ẹ̀sẹ̀ kẹwàá gégé bí “a ó sì wẹ̀ wọn mọ̀, a ó sì sọ wọn di funfun, a ó sì dán wọn wò,” ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú ọ́dún ẹ̀gbẹ̀rún kan, ọ̀ọ̀rùn-ún méjì, àti aadọ̀run. Ọ̀ye àwọn aṣáájú-ọ̀nà nípa ẹ̀sẹ̀ nàà ní pé iyọ̀kúrò idèna isin àwọn aláimọ̀ ní ọ́dún 508 bèrẹ̀ ilàna ọ́dún m̀etálélógbòn kan tí ó yorí sí idásílẹ̀ ipò pọ̀ọ̀pù gégé bí ijọba karùn-ún nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbélì ní ọ́dún 538, ẹ̀ni tí ó sì jọba gégé bí ijọba karùn-ún nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbélì tití di iparí ọ́dún ẹ̀gbẹ̀rún kan, ọ̀ọ̀rùn-ún méjì, àti ọ̀gọ́ta ní ọ́dún 1798. Àwọn ọ́dún m̀etálélógbòn láti

508 tití di 538 ni Pọ̀lù nàà tún sàpẹ̀rẹ̀ gégé bí “iṣubú kúrò ní igbàgbọ̀ ní ìbèrẹ̀,” nínú 2 Tẹsalonika.

Nínú 2 Tẹsalóníkà, kókó-ọ̀rọ̀ nàà ni ibásepọ̀ láàárín Róòmù aláìkọ̀lù-oríṣà àti Róòmù pápà, iyeṅ ìjọba kẹrín àti ìjọba karùn-ún nínú àsọtẹ̀lẹ̀ lésèsẹ̀. Nínú orí yìí nínú Tẹsalóníkà ni William Miller ti sàwàrí pé “igbà gbogbo” nínú iwé Dániẹ̀lì dúró fún Róòmù aláìkọ̀lù-oríṣà, àti pé Miller tún sàwàrí pé “igbà gbogbo” nínú Dániẹ̀lì ni a máa ń fì hàn ní ibásepọ̀ pẹ̀lú iríra ìdànu tàbí irékojá ìdànu. Íríra àti irékojá ìdànu nínú iwé Dániẹ̀lì dúró fún ohun tí Jòhànu ń ẹ̀ ìdànimọ̀ nínú iwé Ìfihàn gégé bí àwòrán ẹranko nàà àti àmì ẹranko nàà, lésèsẹ̀.

William Miller fi ọ̀pọ̀ jùlọ̀, bí kò bá ẹ̀ gbogbo rẹ̀ pátápátá, nínú àwọn ìṣàkóso àsọtẹ̀lẹ̀ rẹ̀ lé lóri ìdànimọ̀ rẹ̀ ti agbára iparun méjì, tí a sàfihàn gégé bí “ojoojúmọ̀” (Romu keferi), àti agbára iparun kejì, èyí tí a sọ ní ọ̀nà méjì, gégé bí irékojá iparun (àpapọ̀ ìjọ àti ìjọba), nínú Ìfihàn—gégé bí ère ẹranko nàà (àkójọpọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ti pápá), àti iríra iparun (ibọ̀rìṣà oòrùn) nínú Ìfihàn—gégé bí àmì ẹranko nàà. Ìmọ̀ tí Miller rí gbà láti inú ìfihàn Paul nínú 2 Tẹsalóníkà ni ìmọ̀ ipilẹ̀ àkókó kan fún Miller, ẹni tí ó jẹ̀ àmì àwọn ipilẹ̀ Adventism. Paul sọ pé àwọn tí kò nífẹ̀ ọ̀títọ̀ tí a sàfihàn nínú orí kejì 2 Tẹsalóníkà ni àwọn tí ń gba ìtanrànṣẹ̀ alágbára.

Nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ méta Dániẹ̀lì (Dániẹ̀lì 12:9–11), ọ̀ye àpẹ̀rẹ̀ ní àwọn ojọ̀ ikeyìn kò lè ní ilò àkókò nínú, nítorí pé láti ojọ̀ Kẹwáá 22, 1844; ilò àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ kò tún bófin mu mọ̀. Àwọn ẹ̀sẹ̀ 9/11 dúró fún àkókò méjì ọ̀tọ̀tọ̀ tí ọ̀dún ogbòn àti ẹgbẹ̀rún kan, igba méjì lé ogóta ọ̀dún. Nọmbà ogójì àti nọmbà ẹgbẹ̀rún kan, igba méjì lé ogóta jẹ̀ àmì méjèèjì fún aginjù àsọtẹ̀lẹ̀, wọn sì lè rọ̀pọ̀ ara wọn ní ti àsọtẹ̀lẹ̀. Nítorí nàà, a lè lóye ẹgbẹ̀rún kan, igba méjì lé ogóta gégé bí ogójì, ogójì sì ni ìdámẹ̀wáá irinwó. Àwọn ẹ̀sẹ̀ 9/11 jẹ̀ àmì nọmbà májẹmú ayérayé, gégé bí irinwó (Ábúráhámù) ẹ̀ sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ ní ibásepọ̀ pẹ̀lú ogbòn (Pọ̀lù). “Aginjù” tí “ẹgbẹ̀rún kan, igba méjì lé ogóta” sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ bá “aginjù” “ogójì” mu, mẹrin sì jẹ̀ ìdámẹ̀wáá irinwó. Ogbòn jẹ̀ ogbòn. Irinwó àti ogbòn ni a mú jáde nípasẹ̀ fífì nọmbà irinwó kún nọmbà ogbòn, èyí tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú orí kẹrín Ìsíkíẹ̀lì gégé bí ọ̀dúnrún mèsàn-án-dín-logbòn pẹ̀lú kíkún-un sí nọmbà ogójì.

Àwọn ẹ̀sẹ̀ 9/11 nínú orí kejìlá dúró fún àárín àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ méta tí ó wà nínú orí nàà, wọn sì jẹ̀ àmì májẹmú àinípẹkun tí a tú ìdì rẹ̀ sílẹ̀ ní àwọn ojọ̀ ikeyìn. Ìtú ìtumọ̀ irinwó ọ̀rún méta ní ogbòn ní àwọn ojọ̀ ikeyìn ni a mú wáyé nínú orí kẹrín ti Ìsíkíẹ̀lì.

Kinniún èyà Júdá ń tú ìdimọ̀ ikilọ̀ ikeyìn sílẹ̀ báyií fún àwọn tí wọn ti wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ pẹ̀lú Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì, Johanu, Daniẹ̀lì àti Aísáyà nípa igbàgbọ̀. Ọ̀títọ̀ nàà ni a sí sílẹ̀ ní ibámu pẹ̀lú gbígbe àwọn tí a sojú fún kì í ẹ̀ gégé bí àwọn ẹni àtikò Ísírẹ̀lì nìkan, sùgbòn pẹ̀lú gégé bí àsíá ẹgbẹ̀rún lónà ogórùn-ún mẹrinlélógójì. Ọ̀títọ̀ nàà ni a fì sínú ọ̀nà ìtumọ̀ májẹmú tí a sojú fún nípa ọ̀dún irinwó Ábúráhámù, ní ibámu pẹ̀lú májẹmú tí a sojú fún nípa ogbòn ọ̀dún Pọ̀lù. Ọ̀títọ̀ nàà ni a gbé kalẹ̀ nínú ẹ̀sẹ̀ 9/11 ti Daniẹ̀lì méjìlá, tí ń sojú àárín àkókò àpẹ̀rẹ̀ méta, èyí tí àwọn Míléràìtì lóye dáadàa. Ọ̀títọ̀ àárín 9/11 tí a ń tú ìdimọ̀ rẹ̀ sílẹ̀ nínú Daniẹ̀lì méjìlá ni a sojú fún nínú ọ̀rùn-ún méta àti aadọ̀rín ojọ̀, àti ogójì ojọ̀ Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì. Àwọn ojọ̀ wònyí ni a sí sílẹ̀ fún Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì ní ọ̀dún ogbòn, ti iyí Jubìlì ketàdínlógún, àti pé Ẹ̀sẹ̀kiẹ̀lì, gégé bí àlùfáà, ń sojú fún iṣẹ̀-àlùfáà ẹgbẹ̀rún lónà ogórùn-ún mẹrinlélógójì, tí wọn wà nínú àdánwò àárín, nínú àdánwò méta.

A samisi Eṣekieli ni a samisi nínú ìdánwò ténpìlì ní “ojó karùn-ún” oṣù “kẹ́rin,” èyí tí nínú ìtàn Mílléráìtì fí àárín pátápátá hàn (“láàrín gbùngbùn”) àwọn oṣù keje tí ó bèrè ní ìbànújẹ àkókó ní April 19, 1844, tí ó sì parí ní October 22 ọdún kan náà.

“Ní ìgbà òru-ọdún ọdún 1844, ní àárín àkókò tí a ti kókó rò pé ojó 2300 yóò parí, àti ìgbà ìrẹdanu ẹwé ọdún kan náà, sí èyí tí a sì wá rí i lẹyìn náà pé wọn gùn dé, ni a kẹde ifẹṣẹrò náà ní ọrọ gangan ti Ìwé Mímọ pé: ‘Wò ó, Ọkọ-iyàwó n bọ!’” The Great Controversy, 398.

Ojọ kẹrinlá-dín-lógún oṣù Keje, ọdún 1844 wà ní àárín oṣù mímọ méje náà, àti ní ojọ náà Samuel Snow wà ní Boston Tabernacle, ó n gbé ọrọ rẹ ti Ẹkún Ọganjọ kalẹ. Níbẹ, fún ìgbà àkókó nínú ifihàn gbangba kan, ó “kẹde gan-an pẹlú àwọn ọrọ Ìwé Mímọ pé: ‘Wò ó, Ọkọ Iyàwó n bọ!’” Ní báyii, ní ti ààmì, àwa dúró pẹlú Esekieli ní Boston Tabernacle, diẹ sáájú kí ìgbéga àwọn onṣẹ ẹkún ọganjọ náà jáde lọ bí ìgbì ọkun tí n gòkè bọ. Ilana àṣotẹlẹ ti gbígbé àsíá sókè ni a sàpeṣẹ nínú ilà àṣotẹlẹ ti Islam nínú Ifihàn orí kẹsàn-án. Esekieli orí kẹrin pèsè ẹlẹrì kejì àti iparí àṣotẹlẹ náà ti ọdún ẹgbẹrún mẹta ó lé mọkànlélógórin àti ojọ mēèèdógún, ó sì ẹ bẹ nínú orí kẹrin.

A ó máa bá àwọn nṣkan wònyí lọ nínú àpilẹkọ tí ó tẹlẹ.